

Milošević Tamara¹²

Visoka škola stukovnih studija za obrazovanje vaspitača, DOI: 10.19090/ps.2018.2.179-181
Novi Sad *Primljen: 20.09.2018.*

1, 2, 3, ... KRENI: PRIRUČNIK ZA OBUKU ZA RAD SA DECOM RANOG UZRASTA

(Colić Vesna i Lazić Svetlana, *1, 2, 3... kreni : Priručnik za obuku za rad sa decom ranog uzrasta*, Udruženje medicinskih sestara predškolskih ustanova Južnobačkog okruga, Bačka Palanka, 2018.)

Autorke dr Colić Vesna i dr Lazić Svetlana napisale su Priručnik za obuku za rad sa decom ranog uzrasta pod naslovom „1,2,3... Kreni: Priručnik za obuku za rad sa decom ranog uzrasta“, izdat 2018. godine od strane izdavača Udruženje medicinskih sestara predškolskih ustanova Južnobačkog okruga, Bačka Palanka. Priručnik je nastao nakon višegodišnjeg praktičnog i teorijskog izučavanja tematike nega i vaspitanja dece ranog uzrasta, tačnije kvaliteta života u institucionalnim uslovima - jaslicama i drugim oblicima. Namenjen je sestrama-vaspitačima, vaspitačima, stručnim saradnicima (pedagozima, psiholozima, socijalnim radnicima i drugima), roditeljima, studentima visokih škola za obrazovanje vaspitača (budućim praktičarima), tačnije svakome ko na direktan i indirektan način dolazi u kontakt sa decom ranog uzrasta.

Priručnik naslovom ukazuje na svoj aplikativni karakter i težnju autora da sistematizacijom znanja i iskustva pruže čitaocima uvid u značajne koncepte kvaliteta življenja dece i odraslih u uslovima organizovanog vaspitno-obrazovnog procesa u okvirima jaslica i drugih oblika uključivanja dece ranog uzrasta u organizovane oblike procesa nege i vaspitanja, što je i glavna tema priručnika.

Struktura priručnika je organizovana u sledeće celine: Predgovor, Opšti pregled i principi obuke, Detaljan opis aktivnosti, Predlozi za primenu aktivnosti iz priručnika i Literatura. U okviru *Predgovora* autorke na sasvim jasan, konzican i svima razumljiv način ukazuju na osnovne odrednice razvoja dece ranog uzrasta, s posebnim naglaskom na

¹² tamaramilosevic91@gmail.com

značajna obeležja života u jaslicama: strukturu odnosa, strukturu vremena, strukturu socijalnih odnosa, sistem aktivnosti dece i uloge dece u procesu nege i vaspitanja. Takođe, u predgovoru je istaknuto da je priručnik, pored teorijsko-istraživačkih poduhvata, nastao i kao rezultat praktičnih aktivnosti realizovanih sa sestrama-vaspitačima pod okriljem akreditovane obuke „Dečje jaslice kao mesto življenja i odrastanja“, što ovom priručniku daje posebnu dragocenost koja se ogleda u činjenici da su ga na posredan način upravo oblikovali kreatori života u jaslicama - praktičari. U skladu s teorijskim aspektima, u sledećem odeljku *Opšti pregled i principi obuke* istaknuti su ciljevi, principi i ishodi obuke koja bi praktičare, s ciljano pedagoškim delovanjem, osnažila za primenu aktivnosti iz navedenog priručnika.

Centralni deo priručnika odnosi se na *Detaljan opis aktivnosti*, konkretnije, sedamnaest temeljno osmišljenih scenarija radionica koje pokrivaju sve aspekte realizovanje jedne obuke (strane: 14-45). Tačnije, od predloga aktivnosti za upoznavanje polaznika obuke, preko statističkih podataka teme koja će biti u fokusu, konkretnih aktivnosti za produbljivanje i analiziranje tematike, pa sve do zaključaka i predloga za menjanje prakse. Svaka od 17 predviđenih aktivnosti ima tačno definisan cilj, materijale potrebne za realizaciju, proces, koji se u zavisnosti od dinamike radionice, sastoji od manje ili više korakta koji su detaljno objašnjeni. Nakon uvodnih radionica („Koliko se poznajemo“, „Statistička linija“, „Šta čini program rada sa decom ranog uzrasta“ i „Formalni i realni programi“), autorke predlažu aktivnosti za svako pojedinačno obeležje života u jaslicama. Počevši od *strukture prostora* („Moj prostor iz detinjstva“, „Analiza organizacije i struktire prostora), zatim *strukture vremena* („Analiza organizacije i struktire vremena“, „Analiza prostorno-vremenske strukture sa stanovišta deteta“), preko značajnih *socijalnih odnosa* („Analiza organizacije i strukture socijalnih odnosa“, „Igra uloga: svakodnevne životne situacije dece ranog uzrasta“, „Socijalni odnosi odrasli - dete: autoritarni naspram demokratskih“) pa sve do *sistema aktivnosti dece i uloge dece u procesu nege i vaspitanja*, operacionalizovanih kroz sledeće aktivnosti („Uloge odraslih: privatne naspram profesionalnih“, „Uloge dece u povezanosti sa ulogama odraslih“, „Igranje uloga po gotovom scenariju“, „Analiza aktivnosti dece“, „Analiza video materijala po dobijenim direkcijama“). Ono što navedene radionice čini posebno vrednim jeste činjenica da su autorke nakon svakog sinopsisa predložile „Varijante za primenu“, kao i „Predloge za nastavak aktivnosti“. Naime, ovim postupkom se ogleda težnja autorki da aktivnosti predložene u priručniku „žive“ i „traju“ u svakodnevnom životnim situacijama dece, roditelja i profesionalaca. Takođe, ovim se stvaraju prilike da se otkriju i prepoznaju neki, do sada, neistraženi aspekti života u jaslicama, koji često imaju latentan značaj i uticaj na celokupno

organizaciju i kvalitet života i odrastanja u jaslicama. Na kraju priručnika (strane: 52-67) dati si *Prilozi* za radionice sa detaljno razrađenom materijom, kao i *Dodaci* sa spisikom predškolskih ustanova čiji su zaposleni pohađali obuku koja je bila polazište za pisanje ovog priručnika, kao i predlog Evaluacionih lista za vrednovanje obuke.

Umesto zaključka, autorke inovativno predlažu pravce primene aktivnosti navedenih u ovom priručniku, što daje širinu karakteru ovog priručnika. Tačnije, od standardnog celoživotnog obrazovanja i usavršavanja praktičara, preko inicijalnog obrazovanja vaspitača dece ranog uzrasta, pa sve do predloga za obuku voditelja po ovom priručnika. Potrebno je napomenuti da ovaj priručnik pruža priliku za napredovanje, razvoj i usavršavanje svakog pojedinca koji ima želju da sistamatičnije upotpuni svoja znanja o razvoju i napretku dece ranog uzrasta. Logičnim sledom, priručnik se privodi kraju prikazom korišćene *Literature*.

Ono što se može zaključiti jeste da je glavna teza ovog *priručnika istovremeno uvažavanje svih značajnih obeležja* institucionalno organizovanog vaspitanja i obrazovanje dece ranog uzrasta (prostora, vremena, socijalni odnosa, aktivnosti dece i uloge odraslih i dece), do činjenice da su autorke stručno i značajno vešto izbegle zamku polarizovanja života u jaslicama na decu i odrasle, već su akcenat stavile na značaj uspostavljanja i održavanja *odnosa* svih aktera u njega uključenih. Navedene težnje vode do zaključka da se do izgradnje partnerskih odnosa dolazi poštujući principe i obeležja navedene u ovom priručniku, a ne isključivo razmatranjem i analizom sadržaja aktivnosti u jaslicama kao determinišućeg faktora.

Poseban doprinos ovog priručnika ogleda se u činjenici da su autorke podjednako uvažile sve aktere u životu dece, sestre-vaspitače, porodicu, stručne saradnike i aplikativnim karakterom ovog priručnika pružile priliku da svako od njih prepozna i osvesti svoje potencijalne „slabe karike“ u organizovanju života dece, kako u porodičnim, tako i u institucionalnim uslovima, kao i to da na adekvatan i celovit način upotpuni svoja znanja, razvije nove veštine i to sve s ciljem postizanja boljeg kvalitet življenja i odrastanja dece ranog uzrasta.